

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1394/2018
30.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Војкан Симић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства, коју заступа Државни правобранилац, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2017 од 11.01.2018. године, у седници од 30.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2017 од 11.01.2018. године.

Образложење

Делимичном пресудом Првог основног суда у Београду П1 1648/13 од 22.03.2017. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади нематеријалну штету и то 1.250.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности и 120.000,00 динара на име душевних болова због претрпљеног страха, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одређено је да ће се накнадно донети одлука о преосталом делу тужбеног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2017 од 11.01.2018. године, преиначена је првостепена делимична пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности и на име душевних болова због претрпљеног страха, укупно 1.370.000,00 динара, са законском затезном каматом од 22.03.2017. године до исплате.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...87/18), и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је обављао функцију судије Првог општинског суда у Београду, а у поступку општег избора није изабран на сталну судијску функцију. Одлуком Високог савета судства од 25.12.2009. године, тужиоцу који није изабран за судију у складу са Законом о судијама, престала је судијска дужност са даном 31.12.2009. године. Ова одлука замењена је Одлуком Високог савета судства од 14.06.2010. године. Тужилац је против одлуке Високог савета судства уложио приговор који је одбијен, након чега је Уставни суд Србије усвојио уставну жалбу тужиоца и поништио Одлуку Високог савета судства, уз налог том органу да у року од 60 дана изврши избор тужиоца у складу са правилима за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности. Одлуком Високог савета судства од 26.03.2013. године, поништена је појединачна одлука тог органа од 14.06.2010. године. Решењем Првог основног суда у Београду од 15.03.2013. године, одређено је да тужилац остварује сва права и обавезе у том суду почев од 14.03.2013. године. Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 01.03.2012. године, тужиоцу је утврђен и даљи потпуни губитак радне способности и продужено право на инвалидску пензију, утврђено решењем Фонда ПИО од 15.07.2011. године. Из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра од 13.08.2014. године, тужилац је и пре разрешења са судијске функције боловао од више болести у дужем временском периоду, али није био радно неспособан. Након разрешења разболео се од повишеног крвног притиска и депресије. Повишени крвни притисак је мањим делом могао бити узрокован и већ постојећим болестима, годинама живота, и свакодневним стресом, али је већи део проузрокован траумом због губитка статуса и посла. Све остале присутне болести су проградирале и погоршале тужиочево опште здравствено стање. Повишени крвни притисак и остале болести чине мањи део умањене животне активности. Према конзилијарном закључку судских вештака неуропсихијатра и физијатра реуматолога од 07.10.2014. године, тужилац се пре престанка судијске функције лечио од кожног лупуса и повишеног крвног притиска, а потпуни губитак радне способности је наступио након што тужилац није изабран на судијску функцију, што је проузроковало умањење животне активности тужиоца са неуропсихијатријске и реуматолошке стране укупно 35%. Према допунском налазу судског вештака неуропсихијатра од 27.01.2017. године, тужилац је због неизбора на судијску функцију оболео од депресије и трпео је изражени страх који је прерастао у болести које су довеле до умањења животне активности од 30%. Из конзилијарног закључка судских вештака, неуропсихијатра и интернисте, произлази да је са овог становишта тужиоцу животна активност умањена за 33%. Из налаза и мишљења судског вештака интернисте од 01.12.2017. године, које је допуњено изјашњењем и исказом на рочишту 22.03.2017. године, на основу прегледа тужиоца, овај судски вештак је утврдио да он има главобоље, болове у грудном кошу, повишен крвни притисак, који услед повећане телесне тежине, пушења и узнемирености представља опасност.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право, када је првостепена делимична пресуда преиначена и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете услед умањења животне активности и претрпљеног страха.

Према члану 172. Закона о облигационим односима – ЗОО, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Новачана накнада нематеријалне штете прописана је одредбом члана 200. ЗОО.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за накнаду штете из наведених законских одредаба. Наиме, доношење незаконите одлуке органа тужене о неизбору тужиоца на судијску функцију нема за редовну последицу умањење животне активности или претрпљени страх. Одсуство образложења и вредносне оцене у овој одлуци представљају повреду права на правично суђење, по ком основу је тужилац остварио накнаду нематеријалне штете ранијом правноснажном пресудом. Тужилац је као носилац судијске функције поднео пријаву на конкурс за општи избор, и на тај начин пристао да буде изложен конкуренцији са другим кандидатима, због природе посла се и иначе сусретао са стресним ситуацијама, те му ни исход општег избора није могао представљати непознату и непредвидиву чињеницу. Из свега изнетог произлази да страх који је тужилац трпео није правно релевантан у смислу члана 200. ЗОО, па тужилац нема право на накнаду штете по овом основу, како то правилно закључује другостепени суд.

Правилан је такође и закључак другостепеног суда да је Високи савет судства био овлашћени орган за испитивање стручности, оспособљености и достојности кандидата за судијску функцију, па у том смислу нема незаконитог поступања органа тужене у смислу члана 172. ЗОО. С обзиром да је тужилац и пре неизбора на судијску функцију боловао од више болести, да обављање судијске функције, по природи и сложености послова и одговорности, доводи до свакодневне изложености стресним и непредвиђеним ситуацијама, као и узимајући у обзир раније здравствено стање и животне навике тужиоца, то је правилан закључак другостепеног суда да није утврђена узрочно – последична веза између умањења животне активности тужиоца у утврђеном обиму од 35% и донете одлуке о неизбору за судијску функцију, јер тужилац није доказао да је умањење животне активности искључиво везано са одлуком органа тужене, а које би се могло приписати у одговорност тужене за накнаду нематеријалне штете по основу умањења животне активности.

Зато је и у овом делу правилно у другостепеној пресуди примењено материјално право када је тужбени захтев тужиоца одбијен.

С обзиром на наведено, ревизијом тужиоца неосновано се указује да је погрешно примењен члан 200. ЗОО, те да је несумњиво утврђено да су умањење животне активности и претрпљени страх код тужиоца искључиво проузроковани због неизбором на судијску функцију.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић